

TÁROGATÓ.

VEGYES TARTALMU HETILAP,

a gazdasági egyesület, vidéki és városi nőegylet s a Szamos-Tiszahát közlönye.

Megjelen minden szombaton.
Előfizetési feltételek.
Helyben:
Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 „
Házhoz hordva, vagy vidékre postán:
Egész évre . . . 4 ft 50 kr.
Fél évre . . . 2 „ 25 „
Egyes szám ára . . . 10 „

Hivatalos és magán-hirdetések

jutányos áron készpénz fizetés mellett elfogadtatnak.
Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.
A nyilttérben a háromhasábos gármonsor beigtatási díja 20 kr.

Felölős szerkesztő s kiadó
Kovács Márton.

Szerkesztői iroda s kiadó-hivatal,
hová a hirdetések s előfizetési pénzek utasítandók,
templom-utca 548. sz.

Szerkesztő társ
Zombori Gedő.

ZSARNAY LAJOS
TISZAMELLÉKI SUPERINTENDENS.
Szül. 1802-ben jan. 4. Megh. 1866. jun. 13.

Megdöbönt kebellet teszszük fel a gyászkoszorút az iskola és egyház terén érdemeket vívott nagy férfit, a tanszabadság halhatatlan érdemi bajnokának, a feledhetlen emlékü főpásztornak sirjára. Azon szerencsések közül való volt ő, ki munkakörében a közjó előmozdítására annyit munkált, hogy elmondhatjuk miként rövid élete alatt is eleget élt, s nevét mivelődésünk története örzi. A szószékben az igével, az életben a példával, a családi életben a szeretettel világot ő meszsze; szenvedők, háborgók, kicsinyek és nagyok, mentek hozzá s találtak orvoslást a vérző sebekre; szelid orvosa volt ő a fájdalomnak, okos tanácsadója s jó akaratú segítője a bajoknak. Élete nem haladott el nyomtalanul; főleg a nagy hivatású sárospataki ref. főiskola jövője feküdt szívében, s korszerű javításokkal törekedett a tanügyet a külföld magaslataira emelni, a közszükséget kielégíteni; komoly törekvés, megfontolás, a legtisztább jóakarat vezette őt munkakörében, melyre érdemekkel kivívott egyházi főméltósága, széles tudományos és emberismerete, nagytekintélye s a benne minden oldalról öszpontosult bizalom hívták. A sárospataki ref. főiskola tanszabadsága, tudományos szabad haladásunk eme legbiztosabb eszköze, szellemi kifejlődésünknek rég ohajtott feltétele, mely a szellem bilineseit mérészen le-törte, nagyrészen az ő törekvése s erélyes támogatásával sikerült.

Egy nemzedéket nevelt fel szemei előtt munkára, honszerelme és egyháziránti szent lelkesültségre serkentve, hogy megértsék a kebel mélyében nyilatkozó legszentebb hangot, magasan lobogtassák öszhangzatban az erény, hit és tudomány szent szövénekét, mint egy várvavárt, de már eljövendő szebb idő korányát. Minden hivatás, minden pálya legszebbike papokat nevelni; gondjai alatt kezében van, tanításában rejlik, mint magban a fa van benne a nemzet életiránya; a legdrágább kincs a nép szíve, a legnagyobb ohajtásunk a nép mivelődése, a legszükségesebb a nép honszerelme, a legszentebb a nép üdvössége van a papnevelő tanár kezében. Zsarnay ilyen volt. Józan elveket, igazi vallásosságot, honszerelmet, kitartó munkásságot, törhetetlen buzgalmat akart ültetni tanítványai szívébe, ápolta azt a szeretet melegével, hogy magas fává nőjen melyen megpihenhessen az üldözött elv, tisztán messze fényljen a kétségbe vont jog. Építette ő szüntelen az ifju lelkét, hogy oly szilárd legyen melyhez bizony támaszkodhassék, az igazság. Kevés ember marad meg a szerencse ölen réginek; ő szelid, nemes gondolkozású, szívélyes, barátságos, maga a megtestesült szeretet volt azon legmagassabb polczon is, melyre emelkedhetett. És ismerjük minő gyászos időre esik főpásztori működése, a legváltáságosabb idők voltak ezek, midőn szilárd kéz kellett szent jo-

gaink védelmére; mi volt az a tündéri erő, melylyel ő oly gyorsan építé, az erőszak által folyton rombolt védbástyát? A protestantismus örök mentő elveihöz szilárd ragaszkodás, az erős hit, a tántoríthatlan jóakarat. E napokra az átalakulás nagy napja jött, fájdalom ő csak a hajnal első sugarát érte meg, de mint félkör ragyog az sirja felett, mint a melynek nagy része lelkéből eredt. Atyáskodó volt ő kérelmezőkkel, szigorú a rendtelennel, elnéző az erőtlennel, jótévő, s védő az elnyomottokkal szemben; böles a zöld asztalnál s mindig munkás; ajkainkon sohajjal, szemünkben könnyekkel nézzük a nagy veszteséget.

A törekvő erőknél, képességeknél atyja, gyámola volt, fennkölt lélekkel ragadott meg és használt fel minden alkalmat, melylyel a szíve hevével melengtetett egyház s iskola emelését s vele szellemi világosodásunkat eszközözhette. Áldásteljes apostoli működésének gyümölcsei egyházi és iskolai nevelkedésben látszanak. A halál tőlünk váratlanul csak por részeit ragadta el, szép életének emléke köztünk fenmad, s utánna küldjük öszinte sohajunkat az utra, mely őt a hiven folytatott élet jutalmául az egekbe vitte.

Zsarnay Lajos ös nemes családból származott, atyái a Tornamegyében fekvő Zsarnok birták; Zsarnay Lajos itt született az ősi fészékben 1802-ben jan. 1-én. Atyja kora halála után nevelését jó édes anyja vezette. Két fivére volt, Ferencz, most földbirtokos, s Imre jelenben is országgyűlési képviselő, előbb jogtanár majd Tornagyé szabad elvű alispánja. Mindhárman a sárospataki főiskolában tanultak, s Lajos szorgalma s tehetsége által kitünve előbb rethorika tanítója, majd a nagy nevű Kövi Sándor jogtanár segéde lett, tanított vizsgákat adott a beteg tanár helyett kitünő sikerrel. Tanítványai közt volt többekközt gr. Teleki László is. A jogi pályáról a sárospataki nagy tekintélyű egyház szólította el, őt 1830-ban papjául választván; ez állomást el nem foglalhatta, minthogy ezzel csaknem egyidejűleg a főiskola pupjának s egyszersmunt hit-tanárnak hivatott meg. Tudományyal, ismeretekkel páratlan gazdagon tért vissza a külföldi egyeteméről hazájába 1831-ben. Mint tanárt tanítványai tiszteletteljesen szerették, jószágának emlékét sokaknak kebeléből a külvilág sem tudta kitörölni. Ő a haladás embere volt, reformokat akart, reformokat eszközölt, de higgadtan megfontolva tett, s midőn az iskola igazgatója lett, szerencsésen tudott oda működni, hogy az iskola a kor igényeinek megfelelő reformok által jó hírben öregbedjék s virágozzék.

Mint szorgalmas egyházi író, irt egyház történelmet s erkölestant; oskolák számára készített egyháztörténete szerencsés tapintattal készített tankönyv. Ez érdemeiért a magyar tudós akadémia is 1858-ban levelező taggá választotta.

Megjött azon idő is, hogy érdemei közméltánylást arassanak, s megjött az alkalom, hogy az iránta terjedő közbizalom nagyobb mértékben nyilvánulhasson. 1848-ik évben az egyházközségek közzavazás utján

egyházkerületi főjegyzőnek választatott s már 1860-ban, midőn Apostol Pál superintendens meghalt, a választóközségek csaknem egyhangú szavazata Zsarnay Lajost emelte a tiszáninneri egyházkerület superintendensi székébe. Ugyanez alkalommal választatott meg a magyar protestantismus hatalmas oszlopa, báró Vay Miklós is a nevezett egyházkerület s a sárospataki főiskola főgondnokává. S ezen időben — mint olvasóink emlékezni fognak — sulyos megpróbáltatás napjai folytak a magyar protestáns egyház kebelében; a törvényeinkbe s a több százados joggyakorlatba ütközött 1859-i protestáns patens izgatá fel a kedélyeket s idézett elő hangos ellenmondásokat, óvásokat s tetteles fellépéseket ország-szerte. Egyházi és világi férfiak egymásután léptek fel a fenyegetett törvényes autonómia védelmére, és Zsarnay Lajos is mint esendzavaró, épen azon napon idéztetett törvényszék elé, midőn ünnepélyesen a superintendensi hivatalra avatott fel. Leginkább báró Vay Miklós befolyása mentette meg azon bizonytalanság alól, mely sorsa felett egy ideig lebegett.

1861-ik év február haváig mint superintendens tanari hivatalát is folytatta Sárospatakon; ezen időben azonban Miskolcra költözött, miután az itteni egyházközség az Apostol Pál halála által megürült papi állomásra őt választotta meg. Ezen idő óta állandóan ott működött, mind az egyházkerület, mind saját hiveinek tiszteletétől s elismerésétől kísérve. A buzgalom és erély, melyet Zsarnay Lajos mindkét minőségben eddigelé kifejtett, elismerésre méltó eredményekben nyilatkozik mind a szoroson egyházi, mind az iskolai s különösen a népnevelési téren. S a mily gondot fordított a kormányzata alatt állott egyházközségek szellemi javára, épen oly gyakorlati eljárást mutatott azok anyagi jóllétének gyarapítása az egyházi és iskolai ügyeknek szánt alap-tőkék előteremtése s gyarapítása, a meglevő vagyon biztosítása s rendezése körül.

S most midőn mint hitnevelő atyának sirdombjánál megállottunk, a halál álmában szunyadó, de lelkével köztünk maradt főpásztor emlékenél meghatott kebellet sohajtjuk: pihenjenek békében porai!

Gazdasági teendők julius havára.

Ki mint vetett, úgy arat.

E hónapban még a jó Isten is segítségére van a munkás embernek, ad neki hoszsu napot, hogy gyűjthesse be a mezőről gabonáját.

Ki jó gazdasági eszközökre tett szert, sokkal több és jobb munkát képes elvégezni.

A legelső dolog: szerszámainkat, szekerünket rendbe hozni. Beszerezni rudazó kötelet, csigákat, foglaló rudakat, nyár vagy fenyő fából. Vendégoldalakat, ponyvákat stb. stb.

A második az élelmi szerek beszerzése, mert mikor az aratás javában folyik... akkor nem érünk reá ide s tova futkározni.

Állat tenyésztés.

Igavonó állataink. Igásainkat hordáskor kissé meg szoktuk erőtetni; nehogy erejükben megfogyatkozzanak, a lovakat zabozni, az ökröket táplálóbba takarmánnyal kell tartani.

A jól tartott marhával két annyit dolgoztathatunk.

Sózás. A só az állati élet egyik főtényezője, azért nem kell elvonni állatainktól, különösen a nyári hónapokban, az izzadást a melegség nagyobb mértékben előmozdítván, állataink, ha sót nem kapnak, szorulásba esnek, s akkor lesznek betegek, midőn munkásságokra a legnagyobb szükségünk volna.

Fürdés. Állataink egészségére szükséges, hogy a portól, mocoktól megtisztuljanak, a bőr szelelő lyukai nyitva tartassanak, ezért kell gyakran naplementekor fürösztetni őket.

Árnyék. Nagy hőségekben a déli órákban állatainkat árnyékban tartjuk, sok betegségtől őket megóvhatjuk.

Itatás. Nyári hónapokban a hatszori itatás se fölösleges. Ha folyóvíz nincs közelében, elegendő jó kutakról s váluokról kell gondoskodni.

Takarmányozás. Az istállón tartott nehezebb fajú állatokra naponta 100, a tejelőkre 60—80, a meddőkre 40—50 font nyers (zöld) takarmány számítatik.

Tarló-legelő. A tarlóra először az ökrök, utánna a gulya, ménes, végre a juhok s ezek után a sertések bocsájtának.

Juhok, birkák. A késői bárányokat el kell választani, hogy az anyjuk jó erőbe jöhessen az üzelkedés (bergetés) idejére.

Ha meg akarjuk őket nyírni, e hónapban tul halasztani nem tanácsos.

A hágó kosokat e hó végével istállóra kell venni, s őket jól tartani, hogy annak idején kötelességüknek teljesen megfelelhessenek.

Aratás.

Minő élet volt hajdanában aratás idején e hazában! Emlékszünk, gyermekko-

runkban este felé kiültünk a kis faluban a ház kapujához. Egész falu fölött méla csend vonult végig, mely oly sajtóságon hatott még a gyermeklélekre is. A munkaképes nép a szántóföldeket töltötte be vidám zajával, sebesen döltek sarlója alatt a rendek, nem félt a szúró nap hevétől, hisz az volt, a mi megérlelte fáradozásainak gyümölcsét, mely gazdagon hevert lábai alatt. A nap lehanyatlott, a falu harangjának hívó szavára elhangzott az utósó sarlóvágás, az aratók sorakoznak, elől az ifjuság párosan, hátrább az öregebbek. Közelitenek már a falu felé, hallatszik már a dal:

„Ne menj babám a tarlóra,
Gyöngye vagy még a sarlóra,
Ha megvágod kis kezedet,
Ki süt nekem lágy kenyere?”

Azt az érzést, mely ilyenkor rabbá tette lelkünket, lehetetlen leírni. A nép boldogan oszlott szét házi tüzhelyéhez s csöndes megelégedéssel vetette be magát a nyugalom karjaiba.

Ma változott e kedves kép, de azért ha nem is élvezhetjük mindazon jókat, melyeket az akkori idők bájai nyújtottak, adjunk hálát a jóságos teremtőnek, hogy az aszálytól s véginségtől ennyire is megóvott bennünket.

Kezdjük hát a munkához:

Az aratáshoz jó előre kell elkészülni, előre mindent beszerezni.

A takaró kaszákat fogakkal ellátni. A gabonának kaszával való letakarítása 1) kevesebbe kerül, mint a sarlóval. 2) A munkát hamarabb elvégezzük s ez által a szem kibullását meggátoljuk. Ekkor minden kaszás után szükséges egy marokszedő, ha a főnálló gabonára vágja a kaszás; ha pedig a földre dönti le hosszú sorba, akkor hosszofogu gereblyével kell a rendet markokba szedni.

A kévekötelek. Hol erdő van, legjobb kévekötelet a vesszőgúzs, melyet harmattal vagy pedig esős időben otthon meg lehet csináltatni. Ha ez nincs, lehet zsuppból is köteleket készíteni. Itt az a baj, hogy a

rozsszalma zsuppjában a szemek benmaradván. a tiszta buzával el elegyedik; néhány év múlva lesz belőle kétszeres. Vagy a learatandó gabona legszebbjéből ott helyben lehet készíteni kéveköteleket; azonban így sok szem kihull, ha nem vigyáznak. Ezen utóbbi módnak még az a rossz oldala is van, hogy a legdrágább munka-időből sokat elvesztegetnek a munkások; mi annyival érezhetőbb, ha még bajosan is kaphatni őket. Azonban az ügyes gazda ily munkára csak is a dologtehetetlen öregeket szokta alkalmazni.

„Zsengéjében arass!” Ez a jelszava minden jó gazdának; sokkal jobb ára van az ily gabonának; mert a lisztje finomabb, minthogy a gabona szeme aczélosabban marad. A vetni való gabona aratását szokás utójjára hagyni, mert mikorra a többi letakarítottuk, ez is már többnyire túlön túl meg vagy on érve.

A zsengéjében aratott gabona szalmája takarmányozásul 20 percenttel többet ér; csak egy kis vigyázattal legyen a gazda, a kéveket jól kiszárasztva, különben a szalmája penészes leend.

Az aratást kezdjük: Az őszi árpa legelőbb szokott érnei, utána a rozs, buza, tavaszi árpa, tönköly, alakor, zab.

Az árpa és zabfélék teljes megérését nem kell bevárni, mert mindkettőnek töredékeny a kalászsza, magja könnyen kihull.

A lencse, borsó letakarításával vigyázni kell, mert sok szeme kihull, még pedig a java szokott kiperegni.

A jókor vetett lenet és kendert már a hó vége felé lehet kitépetni. Az alkalmas időt mutatják sárguló levelei.

Ha a repce magvából valamicske ki talált hullani, el kell boronálni a földet, a mag szépen kikél, vetés idejekor alá szántatik...jó zöld trágyát ad. A jó gazda mindenből hasznot húzhat.

A lóheremag e hónapban érik. Ha bugája megszáradt, aratni lehet. (Folyt. köv.)

„K—a.”

T Á R C S A.

TAVASZI EST.

A nap végsugára elhalványult régen...
Itt ott egy csillag ragyog már az égen.
Lassan tova szárnyal az ezüst szín felhő,
S királyi ékiben a méla hold feljő.

Feljő a méla hold s ábrándos fényével,
Jegyenye fák közül egy kis kertbe kémel.
Aztán leszáll oda reszkető sugára,
Látva hogy ott ül a kert élő virága.

A kert szép virága szöke arcú angyal,
Ábrándos lelkével csillagok közt szárnyal.
S nem is veszi észre, hogy a hold sugára
Ezüst koszorút font merengő arczára.

Tovább merengne még, de im egy pillanat,
S a fényes égről egy kis csillag elszalad...
Elszalad más tájra talán szegyenében,
Hogy szebb csillag ragyog a lányka szemében.

Fuss is te kis csillag, fuss el messze messze,
Miért szállnál e szempárral versenyre?
Hideg a te fényed, míg e szem sugára,
Egy földi életnek mennyei világa!

Hideg a te fényed, s nem is oly igéző,
Nincs benne oly varázs, nincs annyi büv erő.
Sötét éjszaka a te fényed hazája
Homályt vet rá a nap legkisebb sugára.

* * *
Percenként csendesül az est néma zaja
Lassanként elhal a fülemile dala,
Bucszó könnyeit a Zephir lesírta,
Szép kedveseire a kert virágira.

Feláll a lányka is, nyugalomra lépdel,
Hogy e szép csodákról álmodják az éjel.
Es a csendes magány ezt sugja utánna:
Szép álmokat álmodj ábrándos leányka!

Gyula f y Pál.

A PÓK. *)

A tarantál pók, melyről bizonyosan olvasóim is már sokat hallottak, főleg déli Olaszországban honos; több fajai közt nevezetes íleg a délnápolyi tarantál, melynek nagysága egy hüvelyk, lábai ötösön izeltek és szőrösök, nyolcz lába s négy szeme több száz szemből van össze alkotva, színe burnót szín, potrohján keresztben, torján, fején előre irányuló fekete sávokkal. Rendszeren bokrok aljában s sziklák mohába rak mesterséges szövetű fészek szerű bühelyet, melyben egy nő s két három him tanyáz. A nőtény oly kevéssé képes a fogamzásra, hogy még két évben is alig rak le petéket. A nőtényt vastagsága s hátulján nagy dürványa különbözteti meg. A hímek általában ártalmatlanok, ezeket nyomja az élelem szerzés gondja; a nőtény marásáról régebben különböző regéket beszéltek, azt állítják, hogy marása oly sajtós mérget önt a testben, hogy az egész verrendszer izgalomba hozza, az ideget izmokat, s a megmárt egyént táncz düb lepi meg, tánczol nevet míg élettelenül öszveomlik s akkor roppant forráság lepi el, kiizzadja a mérget s egészegeesen fel kel. E regének alapja az, hogy mintegy száz éve, egy örülésre hajlandó egyént santa catharinai lakost Messina közelében a pók megmarása után örülesi rohamok lepték meg. Ettől kezdve a tarantel táncz hívése egész Olaszországban általános lett s kit a pók megmárt rög-tön tánczolni kezdett, s tánczolt még össze nem omlott. Egyelőre a szent képek előtt egy türe felszurt pókot égettek meg minden urnapkor azon hiedelemel, hogy ezáltal egész évre a pók elveszti mérges hatását. Majd valóságos irtó háborút kezdettek ellene, azon évben az ártalmas féreg s rovarok annyira elszaporodtak, hogy a veteményeket vetéseket csaknem tönkre tették.

Ekkor állott elő Bozzia nápolyi természet tudós, s bebizonyította, hogy e pókok különösen falánkok, s főleg a rovarok tojásait pusztítják annyira, hogy egyetlen pók egy évben legalább 200,000 petét emészt meg, s a hímek a petéket felkeresendő nagy területet bejárnak. Járások szokés szerű s oly sebes, hogy egy óra alatt 2 mértföldet elmehetnek.

Igy gondoskodott a természet bölcs alkotói belátása, hogy a mindenség nagy háztartásába jóhatású működése legyen minden teremtménynek.

Bozzia után többen fordítottak figyelmet ez érde-

*) Lásd lapunk 22-ik számát.

kes pók fajra, s kísérletekkel bebizonyították, hogy az egész tarantel táncz csak mese. Egyetlen alkalom midőn marása a vérben vérlázt hoz elő, akkor van, midőn petéin ül, vagy kis fiait védelmezi, ez állapotban egész belszervezete át változik. Védelmezi pedig azért, mert szaporatlansága miatt fajának kiveszésétől fél, s nehezen fogamzván fogamzása egész belszervezetében változást idéz elő. A kis pókok száma 10—12; az első két hétben szánandó gyámoltalanok annyira, hogy a legfinomabb osemegeszerű az anyától számukra elkészített ételt sem tudják megemészteni, s azt mondják, hogy az anya a már gyomrában táplálásra elkészített eledelt erőszakkal teszi szájukba; ez időben a kis pókok csaknem egészen mozdulatlanok, alakjuk pajor, kukac s vékony. Az első hónapban kezdenek gyorsan nőni, mintegy hét hónap múlva az anya elüzi magától. Ekkor a hímek a szabadlábúra állított pókoknak helyet keresnek, helyet csinálnak, s azontul egymásról semmit sem tudnak.

Alig van a természetnek ennél szebb működése, s valóban bámulni kell az alkotó bölcsességét, mely oly parányi testben is annyi bámulatra méltót halmozott össze.

NÉPDALOK.

III.

Csillagom volt az is letűnt,
Sötét lett a kebelem.
Nincs mi világitson benne
Elhagyott a szerelem!

Nem nézek én már az égre,
Fáj látni a csillagot,
Egykor vezér fényem volt az
S most már az is elhagyott.

Csendes estvén ablakomból
Hallgatom a szél dalát.
Tán kedvesem szelleme sir
A küdön s a légen át!

Zombori Emőd.

Az utolsó három év komoly tanulságai.

„Uram istenem, mi lesz már belőlünk?“ ez mindennapi fohásza a magyar gazdának ez időben. Fokozott aggodalommal töprendik e talány felett. Évről évre várja a nyomasztó viszonyoknak jobbra fordultát, s im még a legkülönbözőbb conjecturákra jogosító termelési viszonyok közt lejárt három év alatt is, mezőgazdaságunk állapotja a rosztól csak inkább rosszabbra változik. Ily körülmények közt igen természetes, hogy növekvő kétkedéssel és aggálylyal tekintünk a jövőre.

Általánosan elismert szabály, hogy a ki a jövőre pillantani kíván, annak mindekelőtt a jelent minden körülményeivel együtt szemügyre kell vennie, hogy magának logikai következtetést alakíthasson. Azon meggyőződésben vagyok, hogy mezőgazdaságunk fejlődése helyes fogalmához is csak ez ösvényen juthatunk.

Tekintsük először is a legközelebbi három évről mezőgazdasági eredményeit közelebbről.

1863-ban aszály szülte terméketlenség az országban majdnem általánosan, csekély terményárak és inség.

1864-ben bőtermés kevés kivétellel ország szerinte. csekély árak, s minden bőtermés mellett oly nyomorúság, hogy az adót is csak terményekben tudtuk s alig nagygyábolteróni. 1865-ben általános rossz termés, a sanyarúság már tetőpontján, s mégis ugyanazon csekély árak.

Valóban szomorú három évi időszak közgazdaságunk történetében. De megvalljuk, hogy egyszersmind oly tanuságos is, hogy alig létezik statusférfiúi bölcsekedés, mely oly meggyőzőleg mutathatná ki azon lényeges átalakulásokat, melyek a közlekedési eszközöknek világszerinte létesült újabb fejlődése által eszközöltettek az eddigi közönségesen valónak és helyesnek tartott közgazdasági eszmékben, mint e három évi tapasztalásunk.

Az első tanuság, mely szemünkbe ötlök az, hogy még az előbbi időkben a terméketlenséget rendszeren drágaság követte, most az olcsóbb és gyors közlekedés az államokat közel csoportba hozván, egyes országoknak terméketlensége, bár oly terjedelmesek is mint hazánk, az árakat fel nem szöktetheti; de ennek következtében éhhalált sem oly könnyen okozhat; a mint ezt az 1863-diki év bizonyítja.

2. Hogy még ezideig a terméketlenséget csapásnak, s a bőtermést mindenki általánosan ismerte, most midőn a termelési költségek, a közterhek tulsulya következtében, a termékek értékét majdnem túlhaladják, még az Istennek legnagyobb áldása közt is feltűnő nyomorúságban kinlódunk. Példa reá 1864-dike.

3. Hogy e nagyban váltakozó három évi termelési eredményeink, ugymint két terméketlenség s egy bőtermés, sem voltak képesek az általános termékek átalakítását, hanem ezek mindegyformán csekélyek maradtak, a miből ismét világosan következik.

4. hogy hazánk, nagy termőképessége mellett is, a nagy világforgalomban, melybe bevonatva, s melyre termékeivel utasítva van, döntő befolyást épen nem gyakorolhatván, kénytelenítve van annak esélyeivel minden irányban megbirkózni.

Ezen tényleges evidenciák mellett természetes a magyar gazdának azon kérdése, hogy vajon hát világszerinte általános ez az olcsóság? Mind a külföldi gabonapiacokról naponként érkező árkimutatások, mind pedig a külföldi gazdáknak általános panaszai és jankijáltásai állandóan azt a választ adják, hogy igen.

Midőn azonban az olcsóságnak általánosságát el kell ismerünk, nem vonhatjuk

meg figyelmünket azon szembeötlő tüneménytől, hogy az ezen olcsósággal a gazdákra bekövetkezett calamitás foka, magában a leginkább számításba jövő európai államokban nem egyenlő, hanem nagyon is különbözik, ugyannyira, hogy míg ez olcsóság például az egész német Vámegegyületben, Németalföldön, a Skandináv államokban, Nagybritanniában csak bajt okoz, Franciaországban már szerencsétlenségnek nevezhető, az ausztriai monarchiában pedig, de különösen a magyar koronához tartozó országokban pusztító veszélyrel fenyegeti a közvagyon. Világos tanuságot tesz erről az adókat természetben szedető tavali rendszabály, s mindemellett is a behajthatlan adóhátrálékoknak megdöbbentő növekvése.

Nem akarok ez uttal részletesebb tárgyalásba bocsátkozni mindazon okoknak, melyek ez olcsóságot reánk nézve ily pusztító veszéllyé alkották; hanem megjelelem azon a felhozott tényekből folyó egyszerű következtetést, hogy

5. az ország mezőgazdaságára pusztítólag sulyosodott veszély nem épen a termékek csekélységének szükséges következtése, hanem csak ott kezdődik, hol a termelés költségei, melyeknek a közterhek oly tetemes részét alkotják mint nálunk, a tiszta jövedelmet nagy részben felemésztik, vagy épen meghaladják.

Igen természetes, hogy a productionnak ilyenemű terheltetése, a mezőgazdaságnak tőkéjén s életerején rágódván, azt évről évre tehetetlenebbé teszi.

(Folyt. köv.)

(E. L.)

Gyászhangok, egy pályatárs koporsója felett.

Szatmár, jun. 14. 1866.

Temetésen voltam. A szomorú jelenet, melynek szemtanuja valék, oly benyomást tőn szívemre, hogy folyton szemem előtt lebeg a koporsó.

Ma délutáni 5 órakor a székesegyházi nagy harang szomorú zúgása közt, a lelkünkben még mindig fájó emléket szülő püspöki-lak felé siettek az emberek, hova nemskára a növendékpapság s a temetési szertartást végző ngos és főt. Némethy József kanonok ur egyházi gyászruhában megérkezett. Csak egy tekintet kelle vetnünk a növendékpapokra, hogy megtudjuk: kié a gyászravatal? bánatos arcuk, kislírt szemeik megmondották: hogy közölünk való, szeretett testvérünk, kedves pályatársunk, ki pár nappal ezelőtt még körülünk élt, ép erőben, vidáman tanuló velünk emelni az Urnak könnyű terhét, hordozni édes igáját, s ma már... nincs vidámság a szemekben, eltűnt a jókedv, meghidegült a szív... ő nincs többé! Az elhunyt valóban növendék pap volt: Morgensthal Endre, nagy-károlyi születésű, 19 éves, ki a helybeli r. k. gymnasiumban a VII. osztályt végzé. A seminarium igen tisztelt igazgatója Vervallt atya f. hó 13-án tavaszi mulatságot óhajtott szerezni növendékeinek, s hogy az egész nap övék legyen, már reggel 5 órakor sétálni engedé őket, kijelölvén az utat Batiz felé, a Szamos folyó közelében egy kis erdőbe. A hőség tikkasztó, az alkalom közel, s a növendékek agyában megszülemlett a gondolat, hogy fürödjének. A gondolat tetté lön; s egyenkint szállottak az épen azon helyen titkos mélységek, örvények miatt veszélyes folyóba; egy lépés, s a főnemlített a tiltott mérely áldozata lön. Egy óra múlva találták meg a víz alatt, honnan soha föl nem emelkedett. A vig nap szomorúvá, gyászossá változott. Ilyen az élet. Ma vidadni készülünk, holnap már a temetőbe kísérnek. Még az nap délután megérkezett, a csak pár héttel ezelőtt több kiskorú árvával özvegygyé lett édesanya a papnöveldébe, a hol már a szerencsétlen szép halott virágoktól illatozó és könyező pályatársaitól körülveit ravatalon feküdt.

Minő látvány az édes anyára!... kinek az elhunyt apa után egyedüli támasza, reménye és mindene: fá volt.

Két tördőfés egymásután az anyai szíven!... Melyik volt fájóbb?... Szóljatok ti édes anyák! szivetek szívében feleljetek meg a kérdésre. Jól eshetett azonban a kesergő anyai szívnél a részvét, melyet feledhetlen kedves fia iránt nyilvánulni tapasztalt, midőn látta, mily sokan gyűltek össze a temetésre, a mindkét nemű ifjúságot kivül még a népből is; midőn látott részvét könyeket hullani még azok szemeiből is, kik az elhunytat tán nem is ismerék; midőn látta, miként küldék vetélkedve a szebbnél szebb koszorukat városunkból a koporsó ékítésére. Mily jól is illett a koporsóra a virág-füzér!... intés volt az mindnyájunkra,

hogy életünk hervatag, mint a virág; előttünk a példa. Mily jól volt válaszolva a koporsót egészen körülölyöző tiszta lilium-koszorú!... jelzé ez: hogy az elköltözött azon táborhoz készült fölvetetni, melynek lobogóján a legszebb ékesség gyanánt ott leng a lilium, mint az ártatlanság, szivtisztaság jelképe, melyre — mint hajdan a Konstantin császártól látott keresztire föl van írva: „e jelben győzni fogsz.“ „Boldogok a tiszta szivűek, mert ők meglátják Istent.“ A temetés alatt a növendékpapoknak szivből fakadt énekei csak nagyobbítottak azon szomorú hangulatot, mely az ily gyász ünnepelemek alkalmával el szokta fogni a jelenlevők kebleit. Isten, kinek végzéseim meg kell nyugodnunk, ki meghatározta élünk napjait, adjon örök nyugodalmat a korán elhunytak, és vigasztalja meg a gyászba merült édes anyát, a szomorú testvéreket, rokonokat, s mindazokat, kik az elszenderült fölött méltán keseregnek!

Liliumfi.

Kovács Jenő barátunk, ki maga is e tárgyról, ha bár későn, érdekes tudósítást küldött be, az eseményt következőleg egészíti ki:

Bementek a vízbe majdnem mindnyáján; s mint a vízben voltak, a régen nem élvezett gyönyört minél inkább használandók, csónakokra ültek s szét távoztak. Szegény megboldogult barátom a folyó partján fordított, azonban a víz csekélyessége által bátorítva beljebb ment s egyszer a vizalá bukott. Ha valaki egy mentő rudat nyújt utána, megvan a szerencsétlen mentve, de társai messze voltak s mikor odaértek, élettelen tetemet láhatták, melyet a molnárok vontak ki a könyört nem ismerő hullámok közül.

Levelezés.

Pest, 1866. jun. 20.

Kedves szerkesztőm!

Nagyravágyó czelokért a szerződési jog botrányos megszegéséért Poroszországot a történelem ítélőszéke bizonyosan elfogja ítélni. A háboru e jelen perczben javában foly; habár a harc még meg nem kezdett a porosz már országokat foglalt el, ujonczoz benne, összetöri az országok czimerét, s a porosz jelvényt emelteti helyökbe. Bárhogy üssön ki a dolog, Németországnak a háboru végén más arculatja lesz. Megvallom én, ki a népeket nem akkor látom boldogoknak ha rajtok félvilág ura uralkodik, szomoruan nézem a német kis államok sorsát. A német nemzet így mint volt e kis fejedelmek alatt, nem volt világ-remítő hatalom; de kis fejedelmei alatt, kiket nem nézett többnek, mint egy angol farmer dús földes urát, szabad alkotmány formák birtokában, sajátos kedélyes társadalmi viszonyával boldogabb volt, mint lesz az önkényes, szabadelvűséget gyűlölő porosz rendszer alatt. Még egy más jó oldala is volt; az a kedves német kedélyesség, mely az idegent oly kedvesen lepi meg, csak a kis német államokban volt, s e kívül e kis német államok urai vetélkedtek azon, hogy székvárosukat fényessé a nemzet Athénejevé tegyék, egyetemek ott virágoznak, ott van a tudomány, a szabad szellem világa, lehetnek kivételek, de Németország egységével elfog hanyatlani európai tudományossági előnye, korlátolva lesz a szabad gondolkodás. A porosz kormány soha sem fog egy Spinosát szabad tanításra meghívni, a művészek, költőknek nem lesznek menhelyei a kised fejedelmi udvarok, megszűnnek az idilli órák; a berlini udvar fog adni fényt; de meletet nem. Meg lehet mások másként gondolkozni, én így győződtem meg a helyszínen, s azért fájlalva nézem legelőbb az országából kiszorított szász király sorsát. E királyi család tudomány szeretetéről nevezetes; nincs e családnak egy tagja, ki a tudományok valamelyik ágában kiünő ne volna; hagyományos örökségük a tudomány szomj. Csudálkozom azon is, hogy e kis nagy Napoleon, ki mindig nagy nagybátyjára utal, most nem csak közönnnyel nézi, de sőt tán szövetkezni fog azon hatalommal, mely azon uralkodó családot teszi földönfutóvá, ki egyedül volt a német hatalmak közül I. Napoleon szövetségese, s e frigyért félbirodalma elvesztésével lakott.

Bizony nem lett volna oly politika előny, miért I. Napoleon ilyet elnézett volna, ha ilyesmí történi, kardját dobta volna rögtön a viszonyok mérlegébe. No de még ilyen messze nem vagyunk, még Poroszország sorsa is kétes, volt ő már olyan viszonyok közt, hogy csak Königsberg, birodalmának határpontja volt, kezében, még a szász király is visszamehet Drezdába. A harc kimenetelét jelenben senki sem tudja. Mi pestiek mintha nem is érdekelnének e világrendítő harcok, közönnnyel nézünk elejökbe. Fájdalmasan érintett, hogy «népeimhez» kijött a legfelsőbb szózat, s a nagy nemzet gyötrelmekről panaszra korbácsolt, megsértett jogpanaszunk, tiszteletteljes feliratunkra nem jött válasz. Komor csüggedéssel néz mindenki a jövő elé, magában az ország termében is a nagy keserűséggel vegyült csüggedés, mit többek közt az inségügyben folyt (jun. 13—14) keserű viták tükröztek hiven előnkbe. Tudom, hogy önök el vannak csüggedve; legyenek nyugodtak, itt mi el vagyunk keseredve.

A nemzetgazd. bizottság a fenyegető inség elhárítására beterjesztvén véleményét, Deák Ferencz nagy hazánkia, minthogy a kormány intézkedése által megelőzt: a feliratot fölüllegesnek látva, végzést indítványozott, melyben mindenenek előtt constatirozza, hogy

la alkotmányunk teljes birtokában lennénk, azonnal hathatósabban segítenék a jelen körülményeken; mondja, hogy rendkívüli idők rendkívüli eszközöket kívánnak; ha volna felelős kormányunk az ország ehhez fordulna, s sok esetben gyámolítanak a kormányt a fennálló törvényhatóságok. De ez nem lévén, ezért Magyarország örökös királyához fordul kérve, hogy tegyen intézkedéseket, nyújtsék segélypénzt s fordítások híven e célra. Ehez módosítványt többek közt Kállay Ödön nyújtott be. Megtámadta a szélső baloldal, soha sem oly erősen mint most, s követelt feleletet, hogy a kormány állítsa vissza a törv. hatóságokat, melyek egyedül orvosolhatják a bajt. Általában roz-sejtelmekkel volt telve minden kebel. Minden szónok érezte, hogy csak beszélni lehet; tett nincs; még az inség enyhítését sem akarták törvénytelen uton.

E vita valóban szakadással fenyegette az országgyűlést, s azért különösen méltányoljuk azok nagylelkűségét, kik módosítványukat visszavették, vagy magokat mérsékeltek.

Kitűnőbb beszédeket Deák Ferencz, Apponyi, Tiszta Kálmán és Ghezy Kálmán tartottak.

Az inség enyhítésére vagy megszüntetésére fődolog a monopoliomok felüggesztése, az adó behajtás elhalasztása, továbbá kölesön felvétele magyar bantjegyekre, melyből vetőmagot s élelmi szert oszszanak ki, s a napszámos osztályon segitendő, vegyék munkálatba a vasuti vállalatokat.

A poroszok megszállották a szép szécs fővárost Drezdát, a porosz hajlamu Lipesét, a királyi mulató Pírnát, s a királyt az osztrák területen a vasutól jobbra egy magaslaton emelkedő Tepliczbe szorították; a kurhesseni választó oda hagyta felséges mulatóját a Vilhelmshöhe (ezt az egy urat nem sajnálom, goromba uri ember volt; emlékezik kedves szerkesztőm, midőn ő felségénél voltunk s önk amugy katonásan perlekedtek néhány stipendiumunkból elluozott talléért?), a kedves kedélyes Marburgban Niemeyer uramnál ép az ön szobájában most valami porosz hadnagyoeska „donnerwetter»-ezik. A szomszéd Frankfurtban azonban szövetségi had áll készen a darmstadti herczeg vezetése alatt, másfelől a bajor követ kivette utlevelét Berlinben, s elutazott egy pohár Blocksörre Münchenbe. Az orosz csak azt lesi, merre lép Napoleon, ő bizonyosan a másik részre áll. A poroszok közelednek a cseh határok felé; de osztrák területre még nem léptek; de nyomulnak előre; de mikor e sorokat önk olvassák, tán megszüntek működni a reichenbergi cseh gyárak, bennök porosz katonák pihenik az ut fádalmát, még eddig csak egy kis összeütközés történt a szécs schweiz hegyei közé szorított Strehlanál, hol a szécsok néhány ökröt elvettek a poroszoktól. Fontosabb ennél az, hogy jun. 18-án Bernen át Olaszországba, segélypénz gyanánt tonnákban 150 millió frankot (mintegy 44 m. p. ftot) szállítottak, Berlinben pedig nagy az éhség és kitört a halál vész (cholera).

A porosz gyalogság és lovasság a miénkkel nem versenyezhet, de tűzereje a miénknel veszélyesebb.

A háboru eseteire több (most) uralkodó családjáról mondják, hogy Budára jön a királyi palotába.

Végre tudósítasomat e következő vihar leírásával zárom be.

Midőn a fővárosi lakosság heti foglalkodásaitól szabadulva, vasárnap a zöldben keresett szórakozást, az éjszaknyugoti szél fél hétkor emelkedve borzasztó zavart idézett elő a mulatók ezrei közt s kárt egészségben faban s hajóban. Így a városligetből mintegy 15 ezer látogató egyszerre akarván haza jutni, az az napon épen először fogamatba lépett jegyosztást nem igen vették figyelembe s így is csak igen csekély része érhetett el célját a kocsik száma miatt; de mégis csak jobban jártak, mint a kik a Margitsziget mentek élvezni, mert ezek épenséggel ott rekedtek s kénytelenek voltak egy két szobába szo ulva gyortya nélkül az éjet átvirrasztani, ezek számát 400-ra teszik, köztük az angolkisasszonyok tápnövéndeikkel. A Récsből jövő „Kronprinz Rudolf» személyszállító gőzhajónak eltörte árbóczát s kivetette Dunakeszinél partra s csak másnap jött „Kolowrat» tehervontató hajó a megszorult utazóknak segélyére. Általában az utban levő hajók sem kikötni sem horgonyt vetni nem bírtak. A lánchíd ruganyosságának ismét fényes tanujelét adta. Oly annyira

ingott ugyan, hogy a kocsik átmenete egyidőre el volt tiltva, de szerkezetében semmi kárt nem tett az orkán. — Az alagut borzasztó látványt nyújtott; porfellegek kavartak benne, úgy hogy teljes sötétség állt be, s személyek s kocsik egymásba ütöttek; de szerencsétlenség nem történt. A fák a városban s a környéken sokat szenvedtek.

A pénz itt szűk, a hitel megszűnt, s a kereskedésekben adnak mindent csak pénzt lássanak. **Ed.**

A szatmári kir. kath. főgymnasiumnál megállapítandó tápintézet javára begyűlt kegyes adományok VI-ik közleméye:

a) Alapító tagokká lettek:

- 87. Nm. gróf Károlyi Alajos ur erdődi uradalom által beszállítandó évenkénti 24 posnyí mérő életet kegyeskedett biztosítani.
- 88. Hanzulovics Gerő dombói plebános ur 100 ft.

b) Mint pártfogók 3 évre aláírtak:

- 89. Szajbel János belteki plebános ur egy köből búzát.
- 90. Fülep János ur helyben — — 40 ft.
- 91. Sipos József németmokrai lelkész ur 40 ft.

c) Mint gyámolítók adományoztak:

- 92. Hoffman Márton bárdházi plebános ur 5 ft.
- 93. Mazurek Pál ur helyben — — 3 ft.
- 94. Forgács János áldozár és nevelő ur Bécsben — — — 40 ft.
- 95. Az Asztalos cseh helyben — — 2 ft.
- 96. Vajai Károly ügyvéd ur — — 4 ft.
- 97. Szabó József kanonok ur — — 20 ft.
- 98. Koós Lajos id. két köből búzát.

A kegyes jötevők iránti hálás köszönettel közli Szatmáron junius 19. 1866.

A tápintézet igazgató bizottmánya.

Helybeli hírek.

* A mint egy a Helytartóságól a városi tanáshoz küldött leirat mutatja a megyeház leköltötetése „szelba» van »véve.«

* E hó 20-ikára virradólag mltgos Kovács Ágoston ur homoki birtokán kiütött tűz több házat elhamvasztott; szerdán e hó 20-án Nagy-Károlyban és Gacsályban is dühöngött a tűz; a kár, minthogy nagyrészen nem volt biztosítva, jelentékeny.

* Városunkban e szük évben is mintegy 40 csinos ház épült, üdvözöljük e vagyonosodásunkat mutató jelenséget.

— Órás Fögel Ferencz ur által kisorsolt arany anker óra és lánccz nyerveje Papp László ur Szinér-Váraljáról.

* Nagy-Károlyból írják nekünk, hogy onnan szeptember óta Galcziba, főleg Tarnopol és Csernovicz környékére több mint 8 szlizerer mérő életet hordottak el; a tisztabúza ott most 7 ft. 60 kr. a tengeri 8—9 ft. a zab 5—6 ft. Különbben ott a fagy nem sok kárt tett, búza és bor több lesz mint tavaly, jól mutat a tengeri is. Hasonlag Erdődön és Belteken is a szőlő szép reményre jogosít, csak széna nincs. Bizony áldott khanaan ez a mi Szatmár megyénk!

* Szép példát jegyzünk fel. Egy ismeretes képességű ref. tanító folyamodott e napokban, máteszalkai gőzmalom tulajdonos Schwarz M. urhoz, hogy adna egy másza lisztet most e drága időben a régi áron, s az áldozatkész magyar izraelita, a nevelés iránti rokonszenvéből e kérést teljesítette. E gőzmalom szép gyártmányai jelenben is sokkal jutányosabbak, mint a debreczeni gőzmalomé, Ajánljuk a gazdák figyelmébe.

* Beküldetett szerkesztőségünkhez „Végrehajtási eljárás és nézetek a végrehajtási eljárás módosítására» írta Seregi Józsa köz és váltó ügyvéd. Pest Osterlma bizottmánya. Ajánljuk e szép tanulmányt iri füzetet a törvénykezéssel foglalkozóknak. Nehány fejezetet közelebbi számainkban megismertetünk.

* A helybeli kir. kath. főgymnasiumban a rendes évi átmeneti vizsgálatok július 5-én kezdetnek és osztályonként a hónapon át folytattnak. 30-án testgyakorlati kísérletek. 31-én hálaadó isteni tisztelet után az ifjuság elboosáttatik.

Az évi érettségi vizsgálatokra nézve a beiratás július 22-kén bezárattk. Irásbeli vizsgálatok 23, 24, 25, 26-ikán, a szóbeliek azonban csak szeptember 24-én és következő napjain fognak megtartatni.

Kelt Szatmárt a kir. főgymnasiumban junius hó 20-án 1866.

A gymnasiumi igazgató.

Vegyes hírek.

„Császárné Ő Felsége e hó 11-én Schönbrunnból az ischli fürdőbe utazott.

K. Gy. E hó 15-ikén pénteken Nyir-Madán egy kötelverőnél mosás alkalmával tűz támadt, mely a közelebbi házakat is azonnal lángba borította és az akkor levő szelvész következtében 31 ház lón a lángok martaléka. — E házak közül csupán három vala biztosítva.

— Borsodmegyében Szt.-Mártonban e hó 14-én borzasztó tűzvész dühöngött, mely mintegy 60 házat hamvasztott el s egy 15 és egy 4 éves leányka bennégték. Biztosítva körülbelől csak hat ház volt.

— Majs á r ó l írják, hogy ott a mult hó 24-én tűz ütvé ki, 5 ház elhamvadt. Az egyik házban a tető leszakadtával hat ember szorult be, s a segélyre öszszesietett nép nagy erőfeszítéssel a bevágtott ablakokon át mind a hatot kihuzta. Mindnyájan tökéletesen észnél voltak, de tetemesen megsérültek s közülök négy jun. 6-án d. e. iszonyu kinok között meghalt, s a másik kettő megmaradásához sincs semmi remény. A szegények halálát több árva siratja.

* A dohány árulás eredménye 1865-ben, az „Ausztria» kimutatása szerint 34.374.148 ft jövedelem volt, míg 1864-ben 33.505.487 ftot azaz 1.151.339 ftal vagy 2%-kal többet tett az; dohányból 30.725 mázsával, belföldi szivarokból 11.922.254 dbbal kevesebb fogyasztatot 1865-ben mint 1864-ben.

* A ló korának meghatározására szolgáló jel. A „praktischer Landwirth»-ban ezeket olvassuk: Egy új jel fedeztetett fel a ló korának meghatározására, áll pedig ez egy redő vagy ránczban, mely a nyolczadik év után az alsó szemhéjnak felső szélén képződik. Minden évben egy új ráncz keletkezik ott, és minthogy éppen ezen időtől fogva bajos a lovak korát meghatározni, minthogy a jelek, melyek e tekintetben támpontul szolgálnak, gyakran tévútra vezetnek; ennél fogva ezen állítás — illetéleg észlelés a lótenyésztők és tulajdonosok különös figyelmét megérdemli.

Ü Z L E T:

Szatmártt, junius hó 20-án tartott hetivásári piaci árak következők köblönként: Tiszta buza 7 ft 20 kr—8 ft. Kétszeres 7 ft. Rozs 5 ft 60 kr. Tengeri 6 ft 40 kr—7 ft 20 kr. Árpa 4 ft 80 kr—5 ft. Zab 2 ft 80 kr—3 ft. Kása 10 ft. Főzelék 10 ft. Krumpli 2 ft. Aszalt szilva 12 ft.

Máté-Szalkán, junius 15-ikén tartott hetivásári piaci árak következők köblönként: Tiszta buza 8 ft 60 kr—9 ft 50 kr. Kétszeres 8 ft—8 ft 20 kr. Rozs 7 ft—7 ft 40 kr. Tengeri 8 ft—8 ft 20 kr. Árpa 4 ft 50 kr—4 ft 80 kr. Zab 5 ft 20 kr—5 ft 50 kr. Kása 8 ft—8 ft 20 kr. Köles 4 ft 20 kr—4 ft 60 kr.

Szerkesztői üzenet:

46. T. R. K. urnak M.-Csaholy. Teljesen bizom öben; választok a kijelölt pontok közül, bár a választás nehéz; az ajánlott dologban már tettem lépéseket.

47. E. I. Debreczen. Csak a jul. első hetében lehetséges. Akkor a kívánt példányról is rendelkezünk. A „Hortobágy» nekem mint munkatársnak jön; de a szerkesztőség nem kapott még eserepéldányt; pedig mi küldtük a miénket.

48. Általában a eserepéldányok rendetlenül jönnek. Kérjük lapársainkat, méltóztassanak eserepéldányokat vagy meginditni, vagy azok felől úgy rendelkezni, hogy pontosan kapjuk.

H i r d e t é s e k.

Árverési hirdetmény.

Szatmár megye telekkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Róth Mihály felperes részére, ennek 105 fnyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig, továbbá Morgenthál Ignác felperes részére, ennek 928 ft s a törvényes járulékok erejéig, Bodnár Antal alperes ellen, ennek N.-Károly községi 517. sz. tjkönyvben A. I. és f. I. alatt az ő, és neje Májér Veronika nevére bejegyzett birtokaira, melyek egy belső telekből a rajta levő lakház, s épületekkel, urbéres külbirtokból, és egy a nagykárolyi szőlős kertben levő szőlőtől állanak, s öszszesen 5517 fra becsültettek, elrendel-tetvén: árverési határidőül az 1866. évi

augusztus hó 5-dik, és szükség esetén 1866. évi szeptember hó 18-ik napjának d. e. 9 órája ezen törvényszék tárgyaló terembe Szatmártt tüzetett ki; melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alóírt törvényszéknel, és a végrehajtással megbízott telekkönyvi vezetőnél bármikor megtekintethetik, s hogy a kérdéses birtok, a mennyiben az első árverés alkalmával becsértéken vagy azon felül el nem adathatnék, a második árverésen a legtöbbet ígérőre azon alul is le fog ütteni.

Szatmár megye telekkönyvi törvényszékének 1866. évi máj. hó 17-dik napján Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond,
tk. kiadó.

4-4

HASZONBÉRLET.

A szatmári Apáczá Zárda batizi és b.-vasvári birtoka, mely áll csinos és kényelmes lakházzal, gazdasági épületekkel és szárazmalommal ellátott téres belsőségekben, — külsőkben pedig mintegy 500 holdnyi — kis kivétellel szántóföldekből álló jó minőségű tagos birtokból s ugyancsak 500 holdnyi gombás erdőbeli tagos erdőtérből, — f. évi július 2-dik napján Szatmáron tartandó árverés útján, a f. évi szeptember 29-től számítandó három évre haszonbérbe adatik.

Vállalkozni kívánók 200 ft bánatpénzzel lássák el magukat, — a részletes feltételekről Petrovich Antal alapítványi ügyvéd urnál nyerhetvén bővebb értesülést.

Szatmár, junius 1. 1866.

RUDOLFF PÁL
apáczá zárdai gondnok.